

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Forslaget har til formål at skabe grundlag for, at den busvirksomhed, der i dag udføres af privatbanerne, kan udskilles i datterselskaber, såfremt den enkelte privatbane finder dette hensigtsmæssigt.

For de 13 privatbaner gælder lov nr. 295 af 6. juni 1984 om privatbanerne, som ændret ved lov nr. 192 af 29. marts 1989. Banerne modtager offentligt tilskud til dækning af driftsunderskuddet samt udgifter til investering i jernbanedriften fra staten og de kommuner og amtskommuner, der er interesserede i privatbanen, med henholdsvis 70 pct. og 30 pct., medens pensionsudgifterne fordeles i forholdet 85 pct.-15 pct. mellem staten og kommunerne.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at underskuddet vedrørende privatbanernes rutebiltrafik kan indgå ved udregningen af driftsunderskuddet, idet denne rutebiltrafik ofte erstatter jernbanetrafikken, og dermed må ses i naturlig sammenhæng med denne. Derimod kan underskud i forbindelse med privatbanens drift af fragtruter ikke indgå i grundlaget for beregningen af driftstilskuddet.

De 9 privatbaner, der er beliggende uden for hovedstadsområdet, udfører rutebiltrafik for fælleskommunale trafikselskaber eller amtskommuner og primærkommuner, idet denne virksomhed i dag giver overskud. Af de 9 baners samlede indtægter stammer 2/3 fra busdriften. De har 155 busser i drift, og ialt 435 årsværk er beskæftiget i busvirksomheden, heraf ca. 385 chauffører.

Rutekørslen har i altovervejende grad været udført på grundlag af standardentreprenørkontrakter, der fastlægger ensartede vilkår for betalingen af den udførte kørsel. EU-bestemmelser indebærer imidlertid, at denne rutekørsel for offentlige myndigheder skal udbydes, og foreløbige udbudssrunder har vist et gennemsnitligt fald i betalingen i størrelsesorden 10 pct.

Overgangen fra standardentreprenørkontrakt til udbud, hvor også udenlandske busselskaber kan byde, medfører således en skærpet konkurrence, der må forventes at medføre omfattende strukturelle tilpasninger i branchen i de kommende år, hvilket har

givet anledning til overvejelser i privatbanerne om at udskille busvirksomheden fra privatbanerne i selvstændige selskaber.

Der er ikke i privatbaneloven fastsat regler om, at privatbaner kan oprette datterselskaber, og i forarbejderne hertil er der heller ikke anført noget herom. Denne tvivl tilsiger, at der tilvejebringes hjemmel hertil ved den foreslåede ændring af privatbaneloven.

2. Efter lovforslaget kan trafikministeren godkende, at en privatbane, der i dag udfører rutebilkørsel, udskiller denne virksomhed i et datterselskab ved indskydelse af busvirksomheden som apportindskud i overensstemmelse med aktieselskabslovens regler herom, hvilket forudsætter udarbejdelse af vurderingsberetning og åbningsbalance med angivelse af de aktiver og passiver, der overdrages til det nye selskab, herunder busmateriel, garageanlæg m.v. Ved udskillelsen vil der skulle indbetales et stiftertilgodehavende til privatbanen, idet dette beløb må fastsættes således, at datterselskabet får en kapitalstruktur, der indebærer, at selskabet ikke får en konkurrencefordel i forhold til andre busvirksomheder.

Dette er også baggrunden for den foreslåede ændring af privatbaneloven, hvorefter der ved opgørelsen af privatbanernes driftstilskud skal ses bort fra et eventuelt underskud som følge af busvirksomhed, medens et eventuelt overskud fra privatbanens busvirksomhed eller udbytte fra busaktieselskabet skal medregnes i opgørelsen. Herved vil privatbanernes busvirksomhed blive udført i fair og lige konkurrence med andre busvirksomheder.

Som anført vil overgangen fra standardentreprenørkontrakt til udbud, hvor også udenlandske busselskaber kan byde, medføre en skærpet konkurrence på markedet for rutebilkørsel og dermed usikkerhed om, hvorvidt den enkelte busvirksomhed kan opretholde sit hidtidige kørselsomfang. Dette gælder også privatbanernes busvirksomhed og også i det tilfælde, hvor denne udskilles i datterselskaber.

3. De økonomiske konsekvenser for staten vil afhænge af i hvilket omfang, privatbanerne ønsker at